

Методи логопедичної роботи

Поджара Олена

учитель-логопед

КЗ «Олександрівський опорний ЗЗСО І-ІІІ ст.»

Логопедія як наука на сьогодні безумовно стає все більш необхідною та вкрай важливою, адже статистика свідчить про те, що кількість дітей із порушенням мовлення, нажаль, з кожним роком збільшується.

Саме тому логопеди повинні спиратися як на класичні методи роботи із дітьми, так і здійснювати використання інноваційних, навіть в деякій мірі нетрадиційних засобів корекції мовлення дітей.

До нетрадиційних форм відносяться **біоенергопластика і дихально -голосова гімнастика**.

Біоенергопластика - це співдружнн взаємодія рухів рук та артикуляційного апарату. Це справляє позитивний вплив на активізацію інтелектуальної діяльності дітей, розвиває координацію рухів і дрібну моторику.

Автором цієї технології є випускник Академії ім. П. Ф. Лесгафта, кандидат педагогічних наук Курис Ірина Вікторівна.

За результатами досліджень таких науковців як А. В. Яструбової та О. І. Лазаренко, рухи тіла, спільні рухи руки й апарату артикуляції, якщо вони пластичні, вільні, допомагають активізувати природний розподіл біоенергії в організмі. Це сприятливо впливає на активізацію мовленнєвої та інтелектуальної діяльності дітей, розвиває координацію рухів і дрібну моторику.

Динамічні вправи нормалізують м'язовий тонус, переключення рухів, роблять їх точними, легкими, ритмічними.

Статичні вправи сприяють розвитку м'язової сили, динамічної організації руху, допомагають дитині прийняти правильну артикуляційну і пальчикову позу.

Застосування біоенергопластики ефективно прискорює виправлення дефектних звуків у дітей зі зниженими та порушеними кінестетическими відчуттями, підсилює імпульси, що йдуть до кори головного мозку від язика. **Дихальні вправи** покращують повноту мовленнєвого дихання, ритміку всього організму, розвивають самоконтроль. Необхідно відзначити, що регулярне виконання дихальних вправ є також профілактикою гострих респіраторних захворювань.

Вправи виконуються з поступовим нарощуванням темпу і ускладненням.

1. "Ракета" - глибокий вдих через ніс, повільно підняти руки через сторони вгору, долоні разом, щільно притиснуті один до одного, потягнутися вгору, затримавши дихання. Повільний глибокий видих зі звуком А, руки в такт видиху опускається вниз через сторони. Виконується 2 - 3 рази.

2. "Базікало" - рот широко розкритий, прямі руки підняті вгору. Одночасно з рухами широкого м'якого язика вперед-назад, і в такт з цими рухами, також вперед-назад рухаються м'які, розслаблені кисті рук (лікть не згинати). Виконується 5-7 секунд.

3. Чергування "Посмішка", "Трубочка", "Рупор", "Віконце".

"Посмішка" - руки в цей час розводяться в сторони, пальці по черзі утворюють з великим пальцем колечка.

"Трубочка" - пальці обох рук збираються в пучку і стикаються на рівні грудей. Виконується 3-5 разів.

"Рупор" - зуби злегка розімкнуті, губи злегка витягнуті і округлені. Долоні в цей час перед грудьми складені корабликом.

"Віконце" - рот широко відкритий (верхні і нижні зуби видно у "вікні"), прямі руки підняті вгору над головою, пальці з силою розведені.

4. "Коник" - прямі руки підняті вгору над головою. По команді, одночасно з цоканням язика, стискаються і розтискаються спочатку кулаки обох рук одночасно, потім по черзі то правою, то лівою рукою.

5. "Покараємо неслухняний язичок" - покусання широкого кінчика язика, губи при цьому розтягнуті у посмішці. Руки розведені в сторони, кулаки обох рук стискаються і розтискаються в такт рухам щелеп. Виконується протягом 10 секунд.

6. "Гойдалка" - рух язика вгору-вниз. Кисті рук при цьому також рухаються вгору-вниз. Рухи язика і рук супроводжуються синхронними рухами очей (голова нерухома).

7. "Годинник" - руки витягнуті вперед. Рух язика з одночасним рухом кистей рук та очей вправо-вліво (голова при цьому нерухома). Виконується протягом 5-7 секунд.

8. "Крокодил" - широко розкривати і закривати рот у супроводі рухів рук, імітують рухи пащі крокодила: при закриванні рота з'єднати кисті, щільно стиснувши долоні і звівши разом пальці. Рухи супроводжуються рухами очей: паща крокодила відкрита - широко відкрити очі, паща закрита - очі закриті, голова при цьому нерухома. Виконується 3-5 раз.

Важливо не те, що саме робитиме дитина, а як вона це зробить. Необхідно привертати увагу кожної дитини до одночасності виконання рухів артикуляції з роботою руки, їх ритмічності й чіткості.

Синхронізація роботи над мовленнєвою і дрібною моторикою вдвічі скорочує час занять, не тільки не зменшуючи, але навіть посилюючи їх результативність. Вона дає змогу швидко прибрати зорову опору — дзеркало і перейти до виконання вправ по відчуттях. Це особливо важливо, тому що в реальному житті діти не бачать свою артикуляцію.

Відомо, що діти з мовленнєвими порушеннями не люблять вчити вірші, переказувати тексти, погано оволодівають прийомами і методами запам'ятовування. Вивчити вірш стає важко, дитина швидко втомлюється, виникають негативні емоції. Тому дуже важливо пробудити у дитини інтерес до навчальної діяльності.

Практика показує, що для точного повторення вірша і скоромовки необхідне схематичне зображення окремих частин. У цьому допомагає **мнемотехніка**. Використання мнемотехніки допомагає прискорити процес автоматизації і диференціації поставлених звуків, допомагає запам'ятовуванню з послідуочим відтворенням цілісного образу в римованій формі.

Мнемотехніка (від грец. *mneponikon* – мистецтво запам'ятовування) — система спеціальних прийомів, які полегшують запам'ятовування і збільшують об'єм пам'яті шляхом утворення штучних асоціацій.

Можливості запам'ятовування за допомогою методів мнемотехніки в десятки разів перевищують можливості звичайної пам'яті.

Мнемотехніка допомагає розвивати:

- асоціативне мислення
- зорову і слухову пам'ять
- зорову і слухову увагу
- уяву

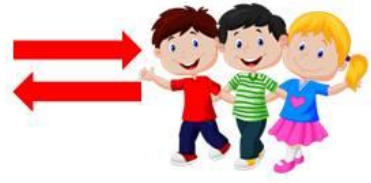
Завдання мнемотехніки:

- удосконалювати зорове і слухове сприймання;
- формувати у дітей навички запам'ятовування;
- вчити дітей управляти своєю увагою, зробити її «слухняною» ;
- стимулювати інтелектуальний розвиток дитини;
- вчити запам'ятовувати будь-яку інформацію.

В якості зорової опори при заучуванні віршів можна підбирати до них відповідні за змістом картинки. Такий вірш дітям можна запропонувати у вигляді **мнемотаблиці**.

Безумовно, використання нових методів корекційної роботи залежить від кваліфікованості вчителя-логопеда, вміння знайти підхід до кожної окремо взятої дитини, але вкрай важко заперечувати необхідність введення нових методів роботи із дітьми, які потребують логопедичної допомоги.

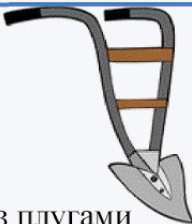

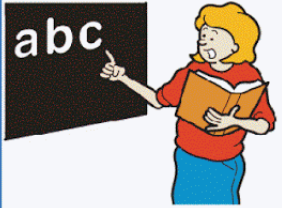

М. Познанська "ПРО НАШУ УКРАЇНУ"

<p>Ми дуже любим весь наш край,</p> 	<p>І любим Україну,</p> 	<p>Її лани, зелений гай,</p>
<p>В саду — рясну калину.</p> 	<p>Там соловейко навесні</p> 	<p>Співає між гілками:</p>
<p>Та й ми співаємо пісні —</p> 	<p>Змагається він з нами!</p> 	

Воронько Платон
«ОБЛІТАВ ЖУРАВЕЛЬ»

 <p>Облітав</p>	 <p>журавель</p>	<p>100</p>	 <p>морів</p>
<p>100</p>	 <p>земель,</p>	 <p>Облітав,</p>	 <p>обходив,</p>
 <p>Крила, ноги</p>	 <p>натрудив.</p>	 <p>Ми спитали</p>	 <p>журавля:</p>
 <p>— Де найкраща земля?</p>	 <p>Журавель</p>	 <p>відповідає:</p>	 <p>— Краще рідної немає!</p>

Шевченко Тарас
 «САДОК ВИШНЕВИЙ КОЛО ХАТИ»

 Садок	 вишневий	 коло хати,	 хрущі	 над вишнями	 у-у-у гудуть,
 пугатарі	 з плугами	 йдуть,	 співають	 ідучи	 дівчата,
 А матері	 вечерять	 ждуть.	 Сім'я,	 вечеря	 коло хати.
 вечірня	 зірочка	 встає.	 Дочка	 вечерять	 подає,
 А мати	 хоче научати,	 так соловейко	 не дас.		